

Lietuvos seimo nepripažintas

JAU 60 METŲ ĮVYKDYTAM SOVIETINIAM MAŽOSIOS LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDUI

Baigiasi eilinio Lietuvos Seimo kadencija. LR Seimo valia kasmet - pavasarį ir rudenį prisimename nacistinį Lietuvos valstybės žydų genocidą, holokaustu vadinamą. Gražu, tačiau yra ir kitas, garsiai neminimas. Prieš 60 metų, 1944 metų spalio 16d., su Karaliaučiaus krašto puolimu prasidėjo nepripažintas etninės Lietuvos - Mažosios Lietuvos gyventojų sovietinis genocidas. Išeinantieji Lietuvos tarnai - seimūnai neužmiršo pasirūpinti savo ateitimi - užsitikrinti riebius išeitinius atlyginimus. Užmiršo vieną - kad būdami Seime turėjo dirbti Lietuvos, o ne savo naudai. Vienas iš nenudirbtų darbų - už Lietuvos valstybės ribų likusioje mūsų tautos etninėje žemėje - prasidėjusio genocido aukų atminimo dienos įteisinimas. Seimo daugumos nesujaudino žiauriai išžudytų mažlietuvių bei lietuvių ir prūsų kilmės vokiečių kančia. Kad toks istorijos ignoravimas netaptų juodąja mūsų tautos gėdos dėme Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT), kaip ir kasmet, šį spalį, Vilniuje surengė Mažosios Lietuvos gyventojų genocido aukų atminimo vakarą.

MLRT pirmininkas Vytautas Šilas kalbėjo apie sovietinio Mažosios Lietuvos gyventojų genocido pripažinimo klausimą. Suprantama, jo pripažinti 1946 m. Niurnbergo procese nenorėjo sovietų pusės generalinis prokuroras, SSRS užsienio reikalų komisaro pavaduotojas Andriejus Višinskis. 1989 m. per mėnesį trukusią pasninkavimo akciją Vilniaus Katedros aikštėje sovietinio genocido Mažojoje Lietuvoje pasmerkimo problemą iškėlė žinomas disidentas Petras Cidzikas. Tuomet sovietinės Lietuvos AT Prezidiumas buvo sudaręs komisiją, kuri genocido klausimu, žinoma, nieko nenusprendė. 1994 m., artinantis sovietinio genocido 50-čiui, Mažosios Lietuvos reikalų taryba kreipėsi į LR Seimą siūlydama „pasmerkti iki šiol nutylimą Mažosios Lietuvos bolševikinį gyventojų genocidą, pavesti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui jį tirti ir kasmet spalio mėnesį minėti Mažosios Lietuvos gyventojų genocido dieną“. Keitėsi Seimo ir jo komitetų vadovai, o rezultatas buvo toks pats kaip ir sovietmečiu - Mažosios Lietuvos gyventojų aukų ignoravimas.

Apie 1944 metų spalio tragiškųjų įvykių šiaurinėje Ryt-

prūsų dalyje gyvus liudininkus vakare kalbėjo Lituvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ seimelio narys Vytautas Gocentas. Jis stebėjosi - kai prieš kelis metus Afrikoje buvo išžudyta 30 tūks. žmonių, visame pasaulyje buvo kalbama, kad tai - baisus genocidas. Mažojoje Lietuvoje išžudyta dešimterio-pai daugiau gyventojų, bet to niekas nenori pripažinti genocidu. Pranešėjas priminė, jog nelaukiant genocido centro malonės svarbu užrašyti likusių gyvų liudytojų atsiminimus. Jis perskaitė 84 metų Lidijos Aukštelienės iš Rusnės pasakojimą, kaip 1944 m. spalio 9-ąją iš Klaipėdos krašto keliu besitraukiančius žmones užpuolė rusų tankų būrys ir važiuo tiesiai per juos.

Prisiminimais apie fizinį vietos gyventojų naikinimą dalinosi draugijos „Edelweis-Wolfskinder“ (Karaliaučiaus krašto vaikų, kuriems išgyventi padėjo lietuviai, draugija) pirminkė Alfreda Kažukauskienė. Ji su mama ir teta slapstėsi netoli Karaliaučiaus. Mama buvo žiauriai raudonarmiečių išprievartauta ir nužudyta. Jai, išbadėjusiai mergaičiukei, pavyko nusigauti iki Kauno ir taip išgyventi. Istorijos mokslų daktarė Nastazija Kairiūkštytė pasakojo kaip, dirbdama archyvuose, rado duomenų apie NKVD, veiklą, prievarta verbuojant vietos gyventojus į informatorius ir vykdant moralinę Mažosios Lietuvos gyventojų naikinimą.

Pasauliui viešinti sovietinio genocido faktą karštai ragino socialinių mokslų daktarė, informatikė prof. Ona Voverienė bei žinomas publicistas antikomunistas Vilius Bražėnas. Jie teigė, kad reikia mažiau tikėtis iš valdžios institucijų, o daugiau remtis savo jėgomis, visuomene, rengti konferencijas ir t.t. Vakarą praskaidrino Lietuvos nacionalinio operos ir baleto teatro artisto, klaipėdiškio Andriaus Vaiškūno viola bei jaunųjų dainininkų televizijos konkurso „Dainų dainelė“ laureatų, Trakų Vokės folkloro ansamblio „Vija“ solisčių Ernestos Jankauskaitės ir Giedrės Balčiūnaitės lietuvių liaudies dainos.

Atminimo vakaro dalyviai priėmė Rezoliuciją dėl Mažosios Lietuvos gyventojų genocido atminimo dienos įteisinimo ir Pareiškimą dėl žudynių Mažojoje Lietuvoje tyrimo.

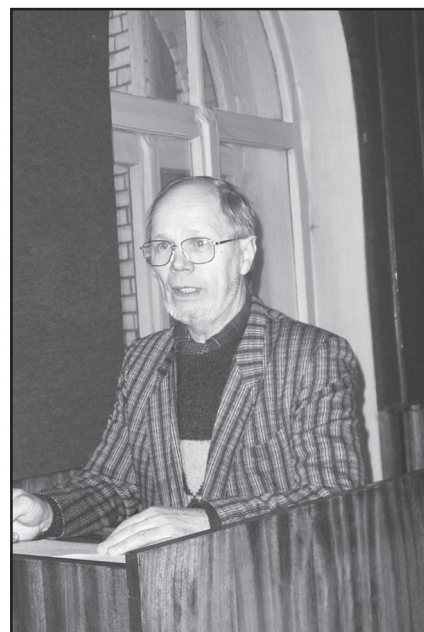
Vytautas Miklaševičius

Alfreda Kažukauskienė

Vytautas Gocentas

Vytautas Šilas